

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Baldersvägens förskola

Giltighetstid: 2020-12-01 – 2021-12-01

Ansvarig rektor: Pia Rosdahl

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetsätt

På Baldersvägens förskola ska ingen form av trakasserier, diskriminering samt kränkande behandling förekomma. Alla som vistas i förskolan ska känna trygghet, glädje och känslan av att finnas i ett positivt sammanhang. På Baldersvägens förskola är alla lika betydelsefulla och viktiga, allas lika värde respekteras. Mod, öppenhet och helhetssyn är våra ledord, där de vuxna tar ansvar, stöttar och vägleder barnen.

Varje avdelning ska ha en tydlig organisation, där närhet till barnen ska finnas och mindre grupper prioriteras.

Barnen ska veta hur det är att vara goda kamrater och få verktyg till att lära sig hantera konflikter. Vi arbetar förebyggande med konflikthantering eftersom konflikter kan leda till kränkningar.

På Baldersvägens förskola ska det finnas en välkomnande, trygg och utmanande miljö både inne och ute där barnen får möjlighet att utvecklas och uppnå sin fulla potential. En miljö där barnen får möjlighet att förundras, uppleva och växa, där det finns något intressant och lockande för alla, en miljö där vi erbjuder meningsfulla sammanhang och där vi finns och verkar tillsammans. Vi tror på barnens förmågor, att barn är kompetenta och nyfikna och att alla barn är unika och har rätten att få vara det.

Vi gör under året kontinuerliga avstämningar i likabehandlingsplanen. Det gör vi för att säkerställa att vi gör det vi säger att vi ska göra. Vi har även på detta vis möjlighet att uppmärksamma eventuella nya situationer som har kunnat uppstå under året. Planen ligger i ett gemensamt digitalt dokument som alla pedagoger har tillgång att arbeta i. Varje avdelning kan under året fortsätta att skriva i planen och på så vis hålla den levande och synliggjord.

3. Kartläggning av riskområden

Under detta år och i skrivande stund är allting inte som vanligt. Vi har en rådande covid-19 pandemi vilket gör att vi har fått ställa om i den ordinarie utbildningen. Detta kan påverka arbetet med likabehandlingsplanen.

På de yngre barnens avdelning valde man att titta på situationen kring ateljén. Får de yngre barnen samma möjlighet att skapa som de äldre? Pedagogerna gjorde

kartläggningen i form av ett anteckningssystem där man under några veckor antecknade vilka barn som var i ateljén.

Frågeställning:

- Är det oftast de barn som själva kan uttrycka sig som pedagogerna uppmärksammar i detta sammanhang?

Det man också kunde se i kartläggningen var att det stämde. Det var oftast de äldre barnen och vissa av de yngre som valde den aktiviteten.

På de äldre barnens avdelning ville man se hur barnen interagerar mellan varandra utomhus. Man hade tidigare uppmärksammat att barnen i lek och samtal lekte lekar som handlar om superhjältar och liknande figurer. I dessa lekar kunde det finnas otrevliga inslag och olämpligt språkbruk. Något som kan normaliseras i filmens och spelens värld men som blir opassande på förskolan. Man valde att göra en kartläggning för att se om det var så som det uppfattades av pedagogerna. Observationerna skedde ute på gården då vi är ute stora delar av dagen pga. Covid-19. Dessa observationer skedde under några veckor i november och skrevs ner för att senare bearbetas.

Frågeställningar:

- Vilka lekar leks?
- Vilket språk förekommer mellan barnen?

Man kunde se i kartläggningen att det var vissa barn som var mer drivande i dessa lekar. Utöver det så var det andra lekar som pågick med ett helt annat språkbruk.

4. Mål för arbetet

Vårt mål är att fortsätta att arbeta i mindre grupper, där det finns närvarande pedagoger. Det ska finnas en innehållsrik miljö samt att vi reflekterar tillsammans med barnen i form av samtal på olika sätt, böcker och lekar. Alla ska känna sig trygga och lika mycket värda. Detta kommer vara ett ständigt pågående mål och en del av vårt förhållnings- och arbetssätt.

Hos de yngre vill vi att alla barn oavsett ålder ska få tillgång till alla miljöer på avdelningen.

Hos de äldre vill vi att leken både ute och inne är positiv och att det inte i leken sker kränkningar.

5. Handlingsplan

De yngre barnen När vi har en tydlig organisation och delar upp barnen i mindre grupper, får även de allra yngsta barnen regelbunden tillgång till alla miljöer och materialet som erbjuds i de olika rummen. Vi som pedagoger behöver vara nära och introducera, utmana och stötta barnen i mötet med nytt material. För att alla barn ska bli lästa för, och få reflektera och diskutera är organisation och planering förutsättning för att aktiviteten ska bli kontinuerlig. Denna planering görs varje måndag. Ateljén kommer att planeras in med introduktion tillsammans med de allra yngsta barnen. Utvärdering kommer att göras efter tre månader.

Hos de äldre barnen behöver vi fortsätta att vara närvarande och se och höra vad som sägs och görs i barnens samtal och lek. Vi är fortfarande ute mycket pga. av covid-19. Vi kommer göra en handlingsplan över en organisation kring detta. Hur gör vi? När gör vi det? Vem gör det? Varför gör vi det? Detta är frågor som kommer ingå i handlingsplanen.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Under året som gått har pedagogerna på förskolan gjort regelbundna nedslag i likabehandlingsplanen för att levandegöra dokumentet och hålla fokus på våra utvecklingsområden. Att vi gör det vi säger att vi ska göra. Fortfarande kan vi se att små grupper och pedagoger som finns nära barnen är av vikt för att trygghet ska kunna skapas. Att ständigt reflektera över känslor och förhållningssätt är en stor del av förskolans arbetssätt.

På de yngre barnens avdelning såg man förra året att integriteten inte helt kunde hållas då skötrummet saknade dörr och låg i anslutning till en hall. Det kunde snabbt åtgärdas genom att införskaffa ett insynsskydd i form av ett draperi som fortfarande idag används. Att få syn på det enkla kan ibland vara lätt att missa, det blev därför en ögonöppnare att det är nödvändigt att titta på miljön ur alla perspektiv. I år valde man att titta på tillgängligheten för de yngsta barnen och som kanske inte alltid har det talade ordet för att sätta ord på vad de vill och önskar. Innemiljön och introduktionen av miljö och material kräver ett fortsatt arbete. Barnen har inte riktigt kopplat materialets plats och användningsområde. Det kan bero på att vi pga. Covid-19 spenderat mycket tid utomhus och att innemiljöerna därför blivit mindre kända för barnen. Samtidigt som det blivit mindre tid till introduktion.

Hos de äldre barnen tittade man förra året på om det var vissa barn som fick möjlighet att vara mer i byggrummet och om det var några som aldrig fick den möjligheten. Pedagogerna organiserade för att alla skulle ha samma möjlighet. Fortfarande är byggrummet en miljö som många barn vill vara i och för att det inte ska bli för trångt och att risken för konflikter ska öka så behöver pedagogerna sätta en gräns för hur många som kan vara inne i rummet samtidigt. För att alla barn som vill ska få möjlighet att vara på denna plats så finns pedagogerna nära för att hjälpa barnen att inte hamna i dessa konflikter. Eftersom världen drabbats av covid-19 har vi varit ute mycket och en del barn har varit frånvarande. Det i sin tur har gjort att det har gett andra möjligheter för att det inte ska bli för trångt i byggrummet. De lekar som leks i år gör att vi behöver samtala och fundera över vilka superhjältarna egentligen är och kanske vända något laddat till någonting mer positivt.

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Barnen är delaktiga genom att vi lyssnar på dem i våra gemensamma samtal och reflektioner. Vi visar att vi tycker att det de säger är viktigt och att barnen har en möjlighet att kunna påverka. Hos de allra yngsta barnen som inte kan uttrycka sig språkligt ännu får vi tolka deras kroppsspråk för att vara lyhörda för deras önskinningar och respektera deras integritet.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontakter klasslärare/mentor.
- Klasslärare/mentor kontakter omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsamt anmälan till LISA-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev

- Förskolechef/rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt

påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

Funktionsnedsättning

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

Sexuell läggning

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om

exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.